

Sygn. akt IV U 1225/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2012 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnowie

w składzie:

Przewodniczący:	SSR (del) Jacek Liszka
Protokolant:	st. sekr. sąd. Małgorzata Houda

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2012 roku w Tarnowie na rozprawie

odwołania T. L. i U. L.

od dwóch decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 17 września 2012r. nr (...)

w sprawie T. L. i U. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o rentę rodzinną

oddala odwołania.

Sygn. akt IV U 1225/12

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 grudnia 2012 roku

Decyzjami z dnia 17 września 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił U. L. i T. L. wypłaty renty rodzinnej po zmarłym - odpowiednio mężu i ojcu - J. L. powołując się na przepis ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i wskazując, iż zmarły nie miał ustalonego prawa do renty, jak również nie spełnił warunków do jej przyznania, gdyż nie został spełniony warunek posiadania przez niego wymaganego minimalnego okresu zatrudnienia wynoszącego co najmniej 5 lat w 10-leciu przed datą zgonu.

Od powyższego rozstrzygnięcia odwołania wnieśli U. L. i T. L., wnosząc o zmianę decyzji ZUS i przyznanie renty rodzinnej. Na ich uzasadnienie podniesiono, iż przyznanie renty rodzinnej w KRUS nie uniemożliwia przyznania takiej renty w ZUS w związku ze zbiegiem świadczeń – wówczas to uprawniony ma prawo wyboru świadczenia bardziej korzystnego. Ponadto jako podniesiono zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego nie ma potrzeby wykazywania przewidzianego w art. 58 tej ustawy 5-letniego okresu składkowego i nieskładkowego przypadającego w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. W związku z tym J. L. spełniał przesłanki do uzyskania renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, podtrzymując argumentację wyrażoną w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Ponadto wskazano, iż powoływane przez odwołujących orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczyło stanu prawnego obowiązującego przed zmianą art. 58 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, która weszła w życie z dniem 23.09.2011 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. L. zmarł w dniu (...) Na przestrzeni całego życia udowodnił on staż pracy wynoszący 27 lat, 7 miesięcy i 6 dni, w tym 26 lat i 20 dni okresów składkowych. Natomiast w dziesięcioleciu przed dniem zgonu, tj. od 7.04.2002 r. do 6.04.2012 r. staż pracy zmarłego wyniósł 4 lata, 9 miesięcy i 4 dni.

Decyzjami z dnia 31.05.2012 r. Prezes KRUS przyznał jego żonie U. L. oraz ich synowi T. L. (urodzonemu w dniu (...)) rentę rodzinną.

Dowód: akta ZUS

Decyzjami z dnia 27.07.2012 r. ZUS przyznał żonie zmarłego U. L. oraz ich synowi T. L. rentę rodzinną od dnia 1.07.2012 r., tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku doliczając okresy opłacania składek w KRUS, nie wiedząc o okoliczności pobierania renty w KRUS. Wnioskodawczyni po ujawnieniu okoliczności wycofała wniosek o rentę rodzinną.

Dowód: akta ZUS

Z ponownym wnioskiem o rentę rodzinną U. L. i T. L. wystąpili w dniu 28.08.2012 r. ZUS zaskarżonymi decyzjami z dnia 17.09.2012 r. odmówił U. L. i T. L. wypłaty renty rodzinnej po zmarłym J. L. wskazując, iż zmarły nie miał ustalonego prawa do renty, jak również nie spełnił warunków do jej przyznania gdyż nie został spełniony warunek posiadania przez niego wymaganego minimalnego okresu zatrudnienia 5 lat w 10-leciu przed datą zgonu. Przy ustalaniu prawa do renty rodzinnej nie uwzględniono okresów ubezpieczenia społecznego rolników od 1.04.2004 r. do 30.06.2004 r., od 26.02.2007 r. do 31.03.2007 r. i od 28.09.2007 r. do 7.04.2012 r., ponieważ okresy te zostały zaliczone od okresów, od których zależy prawo do świadczenia na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Dowód: akta ZUS

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zalegające w aktach ZUS dokumenty, oceniając je pozytywnie, albowiem ich autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości oraz nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania. Brak było jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego, w tym wynikającego z art. 244 i 245 kpc.

Pozostałe okoliczności sprawy uznał Sąd za bezsporne - bowiem nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, podobnie jak dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na podstawie art. 65 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń (ust.1). Przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy (ust.2).

Zgodnie z art. 57 ust 1 tej ustawy renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące przesłanki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Według ustępu 2 przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Natomiast po myśli art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Okres, ten powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (ust. 2).

Po myśli ust. 4 art. 58 przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Mając powyższe uregulowania na uwadze należy stwierdzić, iż zaskarżone decyzje ZUS były prawidłowe, gdyż J. L. zgodnie z ustawą nie wypełniał wszystkich przesłanek do przyznania świadczenia rentowego. Nie został bowiem spełniony warunek z art. 58 ust. 2 w postaci posiadania przez zmarłego minimalnego okresu zatrudnienia wynoszącego 5 lat w 10-leciu przed datą zgonu.

Warto wspomnieć, iż ZUS prawidłowo nie uwzględnił do wymaganego stażu pracy okresów pracy rolniczej i podlegania ubezpieczeniu w KRUS przez zmarłego.

Okresy takie uwzględnia się bowiem przy ustalaniu prawa do emerytury i renty w razie spełnienia między innymi warunku w postaci niezaliczenia tych okresów do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008r. Nr 50, poz. 291 z późn. zm.). Tym samym nie można ich uwzględnić podwójnie, tzn. zarówno przy ustalaniu prawa do świadczeń rolniczych, jak i świadczeń pracowniczych i pochodnych, o czym wyraźnie stanowi art. 10 ust. 3 ustawy (por. K. Antonow, M. Bartnicki Komentarz do ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ABC, 2007, wyd. II).

W omawianym stanie faktycznym zostało wykazane, iż odwołujący pobierają rentę rolniczą z KRUS, a okresy pracy w gospodarstwie rolnym oraz podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez zmarłego zostały zaliczone przy ustalaniu i wysokości tego świadczenia w związku z czym ZUS zasadnie nie uwzględnił ich do stażu pracy.

Zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 20.02.1997 r. (II UR 2/97, OSNP 1997/24/497) osobom, które otrzymały świadczenie emerytalno-rentowe na podstawie ustawy z dnia 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz. U. Nr 32, poz. 140), nie mogą być uwzględnione okresy prowadzenia lub pracy w gospodarstwie rolnym, przy ubieganiu się o takie świadczenie z pracowniczego ubezpieczenia społecznego. W innym orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 8.05.2007 r. (II UK 164/06) zostało podkreślone, iż rolnik, który był zatrudniony jako pracownik, może wybrać, czy chce otrzymywać emeryturę z ZUS czy z KRUS. Nie wolno mu jednak zmienić później decyzji.

Odnosząc się jeszcze do powoływanego przez odwołujących orzecznictwa Sądu Najwyższego (m.in. wyrok SN z dnia 24.04.2008 r., II UK 249/07) należy stwierdzić, iż jak słusznie zauważył ZUS, dotyczyło ono stanu prawnego obowiązującego przed zmianą art. 58 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, która weszła w życie z dniem 23.09.2011 r. (Dz.U. z 2011 r. Nr 187, poz. 1112), którą to zmianą dodano cytowany powyżej ust. 4. W omawianym stanie faktycznym trzeba zatem stwierdzić, iż zmarły nie spełniał warunku do uzyskania świadczenia rentowego z art. 58 ust. 2 w postaci osiągnięcia okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze co najmniej 5 lat w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (przed dniem zgonu).

Podnoszony przez odwołujących się okres pracy zmarłego w gospodarstwie rolnym rodziców od 13.02.1978 roku do 16.04.1982 roku niczego nie zmienia w sprawie. Nie jest to bowiem okres składkowy w rozumieniu art. 6 ustawy – czego wymaga art. 58 ust. 4 ustawy.

Z uwagi na powyższe uznać należy, że zaskarżone decyzje ZUS były prawidłowe, a odwołania należało oddalić na podstawie przytoczonych wyżej przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴§ 1 k.p.c.

SSR (del.) Jacek Liszka

(...)

- (...)

- (...)

- (...)